

Mirasta neden kadına bir, erkeğe iki hisse veriliyor?

www.ateistlerecevap.org/2017/04/mirasta-neden-kadna-bir-erkege-iki.html

ateistlerecevap

Nisan 10, 2017

Değerli kardeşimiz,

Dinimizin ıslah edip düzelttiği müesseselerden birisi de “miras” hukukudur. Başta cahiliye dönemindeki *Araplarda* olmak üzere *Çin, Roma, Japon* hukukunda kadın mirastan tamamen mahrum bırakılmıştı.

Kızın, babasının malında hiçbir hakkı yoktu. Miras doğrudan doğruya erkek evlada geçer, kız çocuklarına hiçbir şey verilmezdi. İşin acı tarafı şu ki, bu batıl adet hâlâ ülkemizin bazı bölgelerinde yaşamaktadır.

Erkek çocuklar mirasla servet ve varlık içinde yüzerken, aynı babanın çocuğu olan kızlar fakrüzaruret içinde çırpınmaktadır.

Birçok hayati meselelerde olduğu gibi, bunda da köklü değişiklikler yapan ve yenilikler getiren dinimiz asırlar boyu devam eden bu zulme son verdi. Mirası hakça taksim etti.

Nisa Sûresinin 11. ayeti tamamen miras taksimini anlatır. Baş kısmında ise, “Allah çocuklarınız hakkında erkeğe iki kadının hissesi kadar tavsiye eder.” buyrulur.

Böylece açık bir şekilde bu yanlış tashih edilmiş oldu. Ancak bu meseledeki İslamın inkılabını tam anlayamayan bazı kişiler, kadına erkeğin yarısı kadar pay verilmesini dillerine dolayıp bununla İslamın kadının hakkını korumadığı yorumuna saplanırlar.

Halbuki mesele hiç de öyle değildir. Mevzuya erkeğin ve kadının sosyal yapısı, ailedeki mesuliyeti, mükellefiyeti ve psikolojik faktörleri açısından bakılsa Kur’an’ın bu hükmünün tam bir adalet ve hakkaniyet üzere olduğu görülecektir.

İslamın çizdiği hayat prensibine göre, kızın çalışıp kazanma mecburiyeti yoktur. O tüketici durumundadır. Bu, ona layık görülen bir şefkat ve merhametin neticesidir. Kız, baba evinde bulunduğu müddetçe, ihtiyaçları babası ve onun yerindeki yakın erkek akrabaları tarafından karşılanır, gözetilir, himaye edilir. Evlendikten sonra da geçimi, nafakası ve ihtiyaçları kocasının üzerine geçer. Kadın, kendi malını, evin ihtiyaçları için harcamaya zorlanamaz.

Çünkü bir erkeğin özel mülkü olacağı gibi, kadının da pekala özel mülk edinme hakkı vardır. Ancak kadın gönül rızası ile bir zorlama olmadan, isterse, ortaklaşa harcamada bulunabilir. Buna göre, kadının hiçbir şeyi yokmuş gibi bakılır; yeme, içme, giyim kuşam ve benzeri bütün ihtiyaçlarını görmek kocasının sorumluluğu altındadır. Hatta erkek evine bakmaktan vazgeçer, yahut cimri davranarak servetine göre bir harcamada bulunmazsa, kadının kocasını şikayet etme hakkı vardır. Gider, İslam hukuku çerçevesinde hakkını arar. Diğer taraftan kadın evlenirken erkekten mehir alır, bölgenin adetine göre pek çok hediyeye sahip olur. Erkek devamlı surette harcarken, kadının malı artarak devam eder, çoğalır.. Erkek evlendikten sonra üzerine aile yükü binecek, kendisinin, çoluk çocuğunun, hatta anne-babası ve muhtaç oldukları takdirde dinen bakmakla mükellef olduğu akrabalarının nafakalarını karşılamak durumunda kalacaktır.

Buna göre biri erkek, diğeri kız iki kardeşten erkeğin aldığı üçte iki miras bu şekilde devamlı surette harcanıp azalırken, kız kardeşinin aldığı üçte bir miras hakkı artarak korunabilmektedir. *Şimdi gerçek manada erkek kardeşin mi serveti çoktur, yoksa kız kardeşin mi? Erkeğe mi imtiyaz tanınmış, yoksa kadına mı?*

Öyle ki, babasından kalan mirasla geçinemeyecek hâlde bulunan bekar veya dul kız kardeşe, erkek kardeşin yardım etme, zaruri ihtiyaçlarını karşılama mecburiyeti vardır. Demek ki, İslam her iki cinsin mükellefiyetine ve ihtiyacına göre hakça bir taksimi uygun görmüş, hakkaniyet prensibini muhafaza etmiştir. Erkeğe iki, kadına bir ölçüsü, sadece bir emek sarf etmeden ele geçen miras hukukundadır. Emek sarf edilip kazanılan mala gelince; kadın ve erkek ticaret, tarım, sanayi ve benzeri hangi iş kolunda çalışırsa çalışsın, ücretlerde eşit miktarda alırlar. Aynı şirkete ortak olan kadın-erkek hisselerine göre eşit miktarda kar nispetini hak ederler. Yani ne erkek fazla alır, ne de kadın eksik...

Bediüzzaman Said Nursi bu konunun açıklamasına “Muhakemesiz medeniyet, Kur’an kadına sülüs [üçte bir] verdiği için ayeti tenkit eder.” Cümlesiyle başlar ve sosyal hayatta hükümlerin çoğunun eksere göre; olduğu tespitini yaparak şöyle der:

“Ekseriyet itibariyle bir kadın kendini himaye edecek birisini bulur. Erkek ise, ona [kendisine] yük olacak ve nafakasını ona bırakacak birisiyle teşrik-i mesai etmeye [aile ocağı kurmaya] mecbur olur. İşte bu surette bir kadın pederinden yarısını alsa, kocası noksanlığını temin eder. Erkek, pederinden iki parça alsa, bir parçasını tezevvüç ettiği [evlendiği] kadının idaresine [geçimine] verecek; kız kardeşine müsavî gelir. İşte adalet-i Kur’aniye böyle iktiza eder. Böyle hükmetmiştir.”

Meseleye psikolojik açıdan bakıldığı zaman da bu miras taksiminde tam bir hakkaniyet gözetildiği görülür. Şöyle ki, kız çocuğu evlenip çoluk çocuğa karışıp evi barkı ayrı olsa da yine anne-babasının ve erkek kardeşlerinin merhametine, şefkatine ve bir derece himayelerine muhtaçtır. Bundan dolayı akrabalık bağlarının zedelenmemesi için birbirlerine karşı olan sevgi ve muhabbetinde de bir eksiklik olmamalıdır.

Bediüzzaman’ın ifade ettiği gibi, “O zaife kız pederinden şefkate ve kardeşinden merhamete çok muhtaçtır. Hükm-ü Kur’an’a [Kur’an’ın hükmüne] göre o kız pederinden endişesiz bir şefkat görür.”

Miras taksiminde kızın alacağı payı düşünen baba daha ölmeden önce ona olan şefkatinden bir eksilme olmaz ve kızına, “servetinin yarısının yabancıların ellerine geçmesine sebep olacak zararlı bir çocuk” nazarıyla bakmaz, o şefkate endişe ve hiddet karışmaz.

Erkek kardeş için de durum aynıdır. Kız, erkek kardeşinden bir hisse az almakla, yine

Bediüzzaman'ın ifadesiyle *"Kardeşinden rekabetsiz, hasetsiz bir merhamet ve himaye görür. Kardeşi ona, hanedanımızın yarısını bozacak ve malımızın mühim bir kısmını ellerin eline verecek bir rakip nazarıyla bakmaz..."*(Sözler, s. 381)

İşte daha bunlara benzer pek çok hikmetten dolayı İslam hukuku mirasta kadına erkeğe nispetle bir hisse eksik takdir etmiştir.